

Noi contribuții la studiul familiei Chrysomelidae (Coleoptera) în Oltenia

Aurelian Leonardo ILIE

Summary**New contributions to the study of Chrysomelidae family in Oltenia**

In this paper there presented Leaf- beetle's species collected in different areas of Oltenia between 1999-2001 over which there are also made some ecological considerations.

Keywords: Leaf- beetle's fauna, Oltenia, Chrysomelidae.

Introducere

Date mai recente privind fauna de crizomelide a Olteniei au fost publicate în diferite lucrări, începând cu anul 1997 (ILIE, ILIE & CHMIȘLIU). Bogăția și varietatea vegetației Olteniei, corelată cu influența factorilor climatici zonali a determinat apariția unui număr foarte mare de specii de coleoptere printre care crizomelidele ocupă un loc important.

Material și metodă

Lucrarea cuprinde specii de crizomelide colectate în diferite zone ale Olteniei în perioada 1999 — 2001. Colectarea am realizat-o în primul rând cu fileul entomologie prin procedeul „cosire” completată cu observații și colectări manuale.

După omorârea insectelor în vapori de cloroform am trecut la identificarea acestora, utilizând literatura științifică specifică (KASZAB, 1962; KLPPENBERG, DOBERL, 1994). Precizez că în paranteze sunt trecute abrevierile județelor din care fac parte localitățile de colectare precum și anii de colectare.

În urma colectărilor efectuate am identificat un număr de 78 specii, aparținând la 32 genuri și 8 subfamilii.

Subfamilia Criocerinae LATREILLE, 1807

Lema (Lema) cyanella LINNAEUS, 1798 - Caraula (DJ), 2000.

Lilioceris lili SCOPOLI, 1763 - Caraula (DJ), 2000.

Subfamilia Clytrinae KIRBY, 1837

- Labidostomis pallidipennis** GEBLER, 1830 - Strehaia (MH), 1999.
*Clytra appendicina** LACORDAIRE, 1848 - Răcari (DJ), 1999.
Smaragdina aurita LINNAEUS, 1767 - Vârvoru de Jos (DJ), 2000.

Subfamilia Cryptocephalinae GYLLENHAL, 1813

- Pachybrachys hieroglyphicus* LAICHARTING, 1781 - Caraula (DJ), 2001.
Pachybrachys sinuatus (SUFFRIAN) MULSANT & REY, 1859 - Lainici (GJ), 2000.
*Pachybrachys hippophaes** SUFFRIAN, 1848 - Călimănești (VL), 2001.
Cryptocephalus (Cryptocephalus) quinquepunctatus SCOPOLI, 1763 - Păd. Saru (OT), 2001.
Cryptocephalus (Cryptocephalus) hypochaeridis hypochaeridis LINNAEUS, 1758 — Cheile Sohodol (GJ), 2000.
Cryptocephalus (Cryptocephalus) flavipes FABRICIUS, 1781 - Vârvoru de Jos (DJ), 2000. *Cryptocephalus (Cryptocephalus) vittatus* FABRICIUS, 1775 - Pietrele Albe (GJ), 2000.
Cryptocephalus (Cryptocephalus) signatifrons (FABRICIUS) MÜLLER, 1948 - Păd. Sara (OT), 2001.
*Cryptocephalus (Cryptocephalus) janthinus** GERMAR, 1824 - Strehaia (MH), 2001.

Subfamilia Chrysomelinae LATREILLE, 1802

- Chrysolina (Colaphodes) haemoptera* LINNAEUS, 1758 - Seaca de Pădure (DJ), 2001.
Chrysolina (Sphaeromela) varians SCHALLER, 1783 - Muntele Oslea (GJ), 2001.
*Chrysolina (Hypericia) hyperici** FORSTER, 1771 - Muntele Buila (VL), 2001.
*Chrysolina (Hypericia) geminata** PAYKULL, 1799 - Muntele Oslea (GJ), 2001.
Oreina (Virgulatorina) virgulata virgulata GERMAR, 1824 - Muntele Oslea (GJ), 2001. *Gastrophysapolygoni* LINNAEUS, 1758 - Obârșia Lotrului (VL), 2000-2001.
Gastrophysa viridula DE GEER, 1775 - Obârșia Lotrului (VL), 2000-2001.
Phaedon (Phaedon) laevigatus DUFTSCHMID, 1825 - Caraula (DJ), 2001.
*Phaedon (Phaedon) cochleariae** FABRICIUS, 1792 - Caraula (DJ), 2001.
*Sderophaedon carpathicus** WEISE, 1875 - Vânturarița (VL), 2001.
*Sclerophaedon orbicularis** SUFFRIAN, 1851 - Obârșia Lotrului (VL), 2001.
Linnaeidea (Linnaeidea) aenea LINNAEUS, 1758 - Muntele Buila (VL), 2001.
Phratora (Phratora) vittelinae LINNAEUS, 1758 - Bistret (DJ), 2001.
Timarcha (Timarcha) rugulosa H. SCHAFFER, 1838 - Munții Mehedinți (MH), 2001; Muntele Buila (VL), 2001.

Timarcha (Timarchostoma) goetingensis LINNAEUS, 1758 - Munții Mehedinți (MH), 2001.

Subfamilia Galerucinae LATREILLE, 1802

Galerucella (Neogalerucella) calmariensis LINNAEUS, 1767 - Caraula (DJ), 2001.

Lochmaea crataegi FORSTER, 1771 - Tismana (GJ), 2000.

Lochmaea capreae LINNAEUS, 1758 - Cheile Sohodol (GJ), 1999.

Luperus viridipennis GERMAR, 1824 - Munții Mehedinți (MH), 2001.

Subfamilia Alticinae KUTCHERA, 1859

*Phyllotreta ganglbaueri** HEIKERTINGER, 1909 - Caraula (DJ), 2001.

Aphthona cyparissiae KOCH, 1803 - Preajba (GJ), 1999.

Aphthona venustula KUTCHERA, 1861 - Caraula (DJ), 2001.

Longitarsus (Longitarsus) jacobaeae WATERHOUSE, 1858 - Vârvora de Jos (DJ), Caraula (DJ), 2000.

*Longitarsus (Longitarsus) symphyti** HEIKERTINGER, 1912 - Munții Mehedinți (MH), 2001.

*Longitarsus (Longitarsus) rubiginosus** FOUDRAS, 1860 - Preajba (GJ), 1999.

Longitarsus (Longitarsus) tabidus FABRICIUS, 1775 - Secui (DJ), 2001.

*Longitarsus (Longitarsus) ferrugineus** FOUDRAS, 1860-Preajba (GJ), 1999.

*Longitarsus (Longitarsus) exoletus rufulus** FOUDRAS, 1860 - Caraula (DJ), 2000.

*Longitarsus (Longitarsus) exoletus exoletus** LINNAEUS, 1758 - Munții Mehedinți (MH), 2000.

Longitarsus (Longitarsus) longipennis KUTCHERA, 1863 - Caraula (DJ), 2000.

*Longitarsus (Longitarsus) ballotae** MARSHAM, 1802 - Caraula (DJ), 2000.

*Longitarsus (Longitarsus) ganglbaueri** HEIKERTINGER, 1912 - Preajba (GJ), 2001.

Longitarsus (Longitarsus) brisouti HEIKERTINGER, 1912 - Secui (DJ), 2001.

*Longitarsus (Longitarsus) quadriguttatus** PONTOPPIDAN, 1763 - Preajba (GJ), 1999.

*Longitarsus (Longitarsus) apicalis** BECK, 1817 - Caraula (DJ), 2001.

Longitarsus (Longitarsus) fulgens FOUDRAS, 1860 - *ab. exhaustus** WEISE - Caraula (DJ), Vârvora de Jos, 2001.

Longitarsus (Longitarsus) niger KOCH, 1803 - *ab. peregii** KASZAB - Caraula (DJ), 2001.

*Longitarsus (Longitarsus) obliteratus** ROSENHAUER, 1847 - Vârvora de Jos (DJ), 2001.

Longitarsus (Testergus) anchmae PAYKULL, 1799 - Pietrele Albe (GJ), 1999.

*Altica quercetorum quercetorum** FOUDRAS, 1860 - Vârvora de Jos (DJ), 2000.

- Altica tamaricis* SCHRANK, 1785 - Caraula, (DJ), 2001.
- Altica impressicollis** REICHE, 1862 - Caraula (DJ), 2002.
- Asiolestia ferruginea* SCOPOLI, 1763 - Pietrele Albe (GJ), 1999.
- Asiolestia impressa* FABRICIUS, 1801 - Caraula (DJ), 2001.
- Asiolestia crassicornis** FALDERMANN, 1837 - Vârvoru de Jos (DJ), 1999.
- Crepidodera aurata* MARSHAM, 1802 - Pietrele Albe (GJ), 1999.
- Crepidoderaplutus** LATREILLE, 1804 - Caraula (DJ), 2000.
- Epitrix atropae* FOU DRAS, 1860 -*ab. quadrimaculata* WEISE - Caraula (DJ), 2001.
- Epitrix pubescens* KOCH, 1803 - Caraula (DJ), 2001.
- Podagrica fuscicornis fuscicornis* LINNAEUS, 1767 - Caracal (OT), 2001.
- Podagrica fuscipes* LINNAEUS, 1775 - Obârșia Lotrului (VL), 2001.
- Chaetocnema (Tlanoma) major** JACQUELIN DU VAL, 1852 - Vârvoru de Jos, 2001.
- Chaetocnema (Tlanoma) concinna* MARSHAM, 1802 - Caraula (DJ), 2001.
- Chaetocnema (Chaetocnema) confusa** BOHEMAN, 1851 - Caraula (DJ), 1999.
- Sphaeroderma testaceum** FABRICIUS, 1775 - Caraula (DJ), 2001.
- Dibolia (Dibolia) timida* ILLIGER, 1807 - Preajba (GJ), 1999.
- Psylliodes (Psylliodes) cupreata** DUFTSCHMID, 1825 - Pietrele Albe (GJ), 1999.
- Psylliodes (Psylliodes) dulcamarae* KOCH, 1803 - Munții Mehedinți (MH), 2001.

Subfamilia Hispinae GYLLENHALL, 1813

- Hispella atra* LINNAEUS, 1767 - Ciupercenii Noi (DJ), Batoți (MH), 2000.

Subfamilia Cassidinae GYLLENHALL, 1813

- Cassida (Lordiconia) canaliculata* LAICHARTTNG, 1781 - Vârvoru de Jos (DJ), 2000-2001. *Cassida (Cassida) seladonia* GYLLENHAL, 1827 - Caraula (DJ), 2001.
- Cassida (Cassida) rubiginosa* O. F. MÜLLER, 1776 - Vârvoru de Jos (DJ), 2001.
- Cassida (Cassida) rufovirens* SUFFRIAN, 1844 - Calafat (DJ), 2000.
- Cassida (Cassida) sanguinolenta* O. F. MÜLLER, 1776 - Caraula (DJ), Vârvoru de Jos (DJ), 2000.

Analiza rezultatelor și discuții

Din totalul speciilor identificate, un număr de 32 de specii sunt semnalate pentru prima dată în fauna Olteniei, iar 20 dintre acestea:

Labidostomis pallidipennis GEBL., *Clytra appendicina* LAC., *Cryptocephalus signatifrons* MÜLL., *Cryptocephalus janthinus* GERM., *Chrysolina hiperici* FORST., *Sclerphaedon orbicularis* SUFFR., *Phyllotreta ganglbaueri* HEIKRT., *Altica impresiculis* REICHE., *Podagrica fuscipes* L., *Chaetocnema confusa* BOH., *Psylliodes cupreata* DUFT., *Asiolestia crassicornis* FALD., *Longitarsus quadriguttatus* PONT., *Longitarsus ganlbaueri* HEIKRT., *Longitarsus ballotae* MARSH., *Longitarsus exoletus exoletus* L., *Longitarsus exoletus rufulus* FOUDR., *Longitarsus rubiginosus* FOUDR., *Longitarsus symphyti* HEIKRT., *Longitarsus ferrugineus* FOUDR. sunt considerate relativ rare în fauna României.

De asemenea, două aberante cromatice: *Longitarsus fulgens* FOUDR. ab. *exhaustus* WSE. și *Longitarsus niger* KOCH ab. *peregii* KASZ. sunt semnalate pentru prima dată în fauna României.

În ceea ce privește numărul de specii predomină subfamilia Alticinae - 39 specii (50%) urmată de subfamilia Chrysomelinae - 15 (19,23%), Cryptocephalinae - 9 (11,53%), la polul opus situându-se subfamiliile Cassidinae - 5 (6,41%), Galerucinae - 4 (5,12%), Clytrinae - 3 (3,84%), Criocerinae - 2 (2,56%) și Hispinae - 1 (1,28%).

Din punct de vedere zoogeografic predomină speciile europene - 28 (35,89%), central-europene - 18 (23,07%), euro-siberiene - 10 (12,82%), palearctice - 7 (8,97%), euro-asiatice - 6 (7,69%), urmate de cele din Europa și Asia Mică - 4 (5,12%), sud-europene - 3 (3,84%) și holarctice-1 (1,28%).

Totodată, se completează datele cu privire la biologia și ecologia speciei *Chrysolina herbacea* DUFT., studiate relativ recent în România (ILIE 2000-2002).

Am observat acuplări frecvente în timpul lunii septembrie 2001 și chiar în prima jumătate a lunii octombrie (până la 17 octombrie) precum și depuneri de ouă, dar rare. Larvele apărute (aparținând celei de-a 3-a generații) mor în majoritatea cazurilor datorită temperaturilor scăzute dar puține (doar cele de vârsta a III-a) pot ierna alături de adulți. Aceste cazuri sunt foarte rare.

Dușmani naturali - larvele acestei specii sunt prinse în plasa păianjenului cu cruce (*Araneus diadematus* CLERK) sau chiar vâdate de femela acestui păianjen.

Din punct de vedere trofic am constatat că în cazul lipsei hranei datorită defolierii totale a plantei gazdă larvele atacă receptaculul și sepalele florilor acesteia, fenomen ce nu are loc în cazul adulților.

Concluzii

Fauna de crizomelide colectate în diferite zone ale Olteniei în perioada 1999-2001 totalizează un număr de 78 specii, dintre care 32 specii sunt semnalate pentru prima dată în fauna Olteniei, 20 specii sunt considerate relativ rare în fauna României, iar două aberante cromatice sunt semnalate pentru prima dată în fauna țării noastre. Sunt completate datele despre biologia și ecologia speciei *Chrysolina herbacea* DUFT.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

- ILIE A. L., CHIMIȘLIU C. 2000. Catalogul speciilor de crisomelide din colecția Muzeului Olteniei - Craiova: Bul.Inf. Soc.lepid. rom. **10**(1-2): 153-158.
- ILIE A.L. 2000. Contribuții la cunoașterea subfamiliilor Donaciinae, Criocerinae, Clytrinae, Eumolpinae, Galerucinae (Coleoptera: Chrysomelidae) din Oltenia. Bul.Inf. Soc.lepid.rom. **11**(1-4): 133-138.
- ILIE A.L. 2000. Considerații cu privire la biologia, ecologia și etologia speciei *Chrysolina (Menthastriella) herbacea* DUFT. (Chrysomelidae: Coleoptera) în Oltenia. Oltenia. Studii și Comunicări. Științele Naturii, nr. **16**: 163-164.
- ILIE A.L. 2000. Cercetări faunistice asupra subfamiliei Chrysomelinae (Fam. Chrysomelidae, Ord. Coleoptera) în Oltenia Analele Universității Craiova, nr. **V(XLI)**,: 120-125.
- ILIE A.L. 2000. Contribuții la cunoașterea subfamiliei Halticinae (Fam. Chrysomelidae, Ord. Coleoptera) în Oltenia. Analele Universității Craiova, nr. **V(XLI)**,: 126-129.
- ILIE A.L. 2002. Influența temperaturii și a mișcărilor aerului asupra viabilității și zborului speciei *Chrysolina (Menthastriella) herbacea* DUFT. Muzeul de Biologie „AL. Buia” – Liceul Nicolae Titulescu, **2**: 14-16, Editura Genessa, Craiova.
- KASZAB Z. 1962. Chrysomelidae. Fauna Hungariae. Acad. Kiado. Budapest.
- KIPPENBERG H., DOBERL M. 1994. Fam. Chrysomelidae in LOHSE G. LUCHT W: Die Käfer Mitteleuropas, **3** Supplementband, Goecke & Evers, Krefeld: 17-141.
- ROȘCA A. 1973. Contributions à la connaissance de genre *Cryptocephalus* FOU DR. (Coleoptera - Chrysomelidae) en Roumanie. (I) Travaux. **13**: 143-154, Muzeul de Științele Naturii „Grigore Antipa”.

Aurelian Leonardo ILIE
Str. Elena Teodorini, nr. 18
RO-1100 Craiova

Received: 8.04.2003

Accepted: 13.04.2003

Printed: 30.12.2003